

Utdannings- og forskingskomiteen
Ved saksordfører Øystein Mathisen

Oslo, 19. januar 2022

Innspill til representantforslag 18 S – en helhetlig ungdomsskolereform

Vi viser til Dokument 8:18 S (2021-2022) og tillater oss å ettersende innspill til komiteen. Norsk Lektorlag vil oppfordre Stortinget til å være tilbakeholdne med å vedta nye reformer i skolesektoren nå. Skolene er fortsatt preget av pandemien, og fagfornyelsen har ikke blitt gitt nok tid til å virke. Ved en eventuell ungdomsskolereform vil det være spesielt viktig å lytte til skolens ansatte, både for problembeskrivelser og for utforming av nye løsninger.

Læreplanene i LK-20 er fortsatt i en tidlig implementeringsfase i skolen, og vi ber politikerne ha is i magen, og avvente evaluering av fagfornyelsen, før en evt. gir nye signaler. Prinsippet om tidlig innsats må også gis tid til å virke og bli en del av barnetrinnets tilnærming til elever som ikke henger med i normal progresjon. Tidlig innsats kan på sikt føre til behov for mindre spesialundervisning på ungdomstrinnet, og til at flere elever på ungdomstrinnet har de grunnleggende ferdighetene som trengs, for å tilegne seg læring på dette nivået. Vi ser også de foreslåtte endringene i opplæringsloven som positive for spesialundervisnings-feltet, spesielt at det skal stilles tydeligere kompetansekrav til læreren som skal gi spesialundervisning.

Vi stiller oss i stor grad bak Høyres beskrivelse av hovedutfordringer i ungdomsskolen, og at motivasjon ofte henger sammen med læring og mestring i fagene. Vi vil imidlertid advare mot politisk inngripen i lærernes metodefrihet. Høyre mener det er behov for å legge til rette for mer variert og praktisk undervisning, «ikke minst i fag som norsk, engelsk og matematikk». NL støtter selvsagt ønsket om variert undervisning, men erfarer at det i stor grad ikke gis midler til utstyr som lærerne kan bruke for å variere undervisningen, som spill, og midler til ekskursionsjoner. Det henvises ofte til dårlig økonomi i kommunene. Vi erfarer også at tilgangen til oppdaterte læremidler etter fagfornyelsen, fortsatt er for dårlig.

Norsk Lektorlag har i høringen av ny opplæringslov¹ støttet ny kommunal plikt om samarbeid om overgangen mellom ungdomsskolen og videregående opplæring, og vi har over tid argumentert for

¹ Lektorlagets høringsuttalelse til opplæringsloven : <https://cdn.innocode.digital/norsklektorlag.no/uploads/2021/12/Horingsuttalelse-opplaeringsloven-NorskLektorlag-20.12.2021.pdf>

en styrking av rådgiverfunksjonen² på ungdomstrinnet. Vi har også støttet at fravær må følges opp tett. Stortingspolitikerne får en historisk mulighet til å endre disse betingelsene i den forestående behandlingen av ny opplæringslov.

En helhetlig ungdomsskolereform må ses i sammenheng med Fullføringsreformen. Vi mener en må ta Liedutvalgets kvalifikasjonsprinsipp³ på alvor, og at en må legge til rette for at faglige hull må tettes på ungdomstrinnet, før elevene kan gå videre til videregående opplæring.

Å stille krav om faglig kompetanse til lærerne for å kunne undervise i et fag, er et av NLS viktigste forslag for å bedre kvaliteten i norsk skole. Vi ønsker at unntaket fra kompetansekrav for undervisning fjernes for faget utdanningsvalg. En sikring av kompetansenivået til lærerne er viktig, også i valgfagene. Vi ber om at unntaket for valgfag og arbeidslivsfag også fjernes fra § 14-3 i forskrift til opplæringsloven, og at det settes av tilstrekkelige midler til å gi lærerne et godt videreutdanningstilbud også innenfor disse fagene.

Vi støtter at en evt. ungdomsskolereform må gi økte reelle muligheter for kompetanseheving for lærere og lektorer. Dette må, i motsetning til dagens såkalt desentraliserte ordning for kompetanseutvikling, skje innenfor fag og temaer skoleansatte selv opplever behov for. Etter- og videreutdanningstilbudet bør bli mer fleksibelt, slik at tilbud i større grad kan velges basert på den enkelte ansattes og skolens utviklingsbehov, og bygge på den ansattes kompetanse.

Norsk Lektorlag ser fram til videre dialog om en eventuell, fremtidig reform, og ber stortingspolitikerne, med sine vedtak, sørge for at profesjonene i skolen settes i førersetet for utviklingsarbeidet.

Med vennlig hilsen

Helle Christin Nyhuus (sign.)

Leder

Norsk Lektorlag

² Lektorlagets høringsuttalelse til NOU 2016:7 <https://cdn.innocode.digital/norsklektorlag.no/uploads/2020/03/Horingsuttalelse-NLL-Karriereveiledningsutredningen-071116.pdf>

³ Lektorlagets høringsuttalelse til NOU 2019:25 <https://www.norsklektorlag.no/info/norsk-lektorlags-horingsuttalelse-til-nou-201925/>